

Koulutuksen talous 2012

Koululaitoksen käyttömenot kasvoivat vuonna 2012

Koululaitoksen käyttömenot kasvoivat Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2012 edelliseen vuoteen verrattuna 1,8 prosenttia. Koululaitoksen käyttömenot olivat yhteensä 12,1 miljardia euroa vuonna 2012. Suurimman osuuden koululaitoksen käyttömenoista muodostavat perusopetuksen kustannukset. Perusopetukseen käytettiin 4,4 miljardia euroa vuonna 2012. Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat yliopistokoulutuksella ja -tutkimuksella, johon käytettiin 2,3 miljardia euroa ja ammatillisella koulutuksella, johon käytettiin 1,7 miljardia euroa.

Koululaitoksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2012

Käyttökohte	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	342	2,8
Perusopetus	4 363	35,9
Lukiokoulutus	727	6,0
Ammatillinen koulutus	1 736	14,3
Oppisopimuskoulutus	171	1,4
Ammattikorkeakoulukoulutus	928	7,6
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ²⁾	2 340	19,3
Muu koulutus	478	3,9
Hallinto	227	1,9
Opintotuki	837	6,9
Yhteensä	12 149	100,0

1) 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa.

2) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koululaitoksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 1995–2012.....	3
Liitetaulukko 2. Koululaitoksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 1995–2012.....	3
Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2012.....	4
Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2012.....	5
Laatuseloste: Koulutuksen talous.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koululaitoksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 1995–2012

Käyttökohte	Vuosi						Muutos 2011-2012
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	..	94	269	312	323	342	6,0
Perusopetus ²⁾	2 379	2 734	3 413	4 120	4 231	4 363	3,1
Lukiokoulutus ²⁾	429	503	600	695	713	727	2,0
Ammatillinen koulutus ³⁾	1 161	925	1 183	1 614	1 695	1 736	2,4
Oppisopimuskoulutus	32	96	132	177	170	171	0,8
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	145	525	704	896	921	928	0,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	945	1 364	1 671	2 162	2 330	2 340	0,4
Muu koulutus ⁵⁾	265	298	361	442	462	478	3,3
Hallinto	143	161	190	242	238	227	-4,5
Opintotuki	614	648	732	871	847	837	-1,2
Yhteensä	6 113	7 348	9 253	11 532	11 930	12 149	1,8
Käyttömenot suhteessa BKT:hen, %	6,4	5,6	5,9	6,5	6,3	6,3	

1) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.

2) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995-2000. Vuosina 2000-2012 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.

3) Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulukoulutuksen menot eivät sisällä pieniä hankkeita.

4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.

5) Ei sisällä kansanopistojen tutkintoon johtavaa koulutusta vuosina 2000-2012.

Liitetaulukko 2. Koululaitoksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 1995–2012 ¹⁾

Käyttökohte	Vuosi						Muutos 2011–2012
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	%
Esiopetus ²⁾	..	147	351	335	334	342	2,4
Perusopetus ³⁾	4 106	4 276	4 449	4 430	4 380	4363	-0,4
Lukiokoulutus ³⁾	741	786	782	748	738	727	-1,5
Ammatillinen koulutus ⁴⁾	2 003	1 446	1 542	1 735	1 755	1 736	-1,1
Oppisopimuskoulutus	54	150	172	190	176	171	-2,7
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	251	822	918	964	954	928	-2,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	1 630	2 134	2 178	2 325	2 412	2 340	-3,0
Muu koulutus ⁶⁾	457	465	471	476	479	478	-0,2
Hallinto	246	252	248	260	247	227	-7,8
Opintotuki	1 060	1 013	954	936	877	837	-4,6
Yhteensä	10 548	11 492	12 064	12 400	12 352	12 149	-1,6

1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2012 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoitteisen hintaindeksin avulla.

- 2) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 3) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995–2000. Vuosina 2000–2012 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 4) Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulukoulutuksen menot eivät sisällä pieniä hankkeita.
- 5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.
- 6) Ei sisällä kansanopistojen tutkintoon johtavaa koulutusta vuosina 2000–2012.

Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2012

Koulutussektori	Vuosi						Muutos 2011-2012
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	%
Esiopetus	..	3 200	4 700	5 400	5 500	5 800	5,3
Perusopetus ¹⁾	4 000	4 600	5 900	7 600	7 900	8 200	3,7
Lukiokoulutus ¹⁾	3 200	3 600	4 500	5 500	5 600	5 800	2,4
Ammatillinen koulutus ²⁾	6 600	7 000	8 400	10 100	10 500	10 800	2,6
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	..	4 900	5 600	6 900	7 000	7 000	0,2
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	7 200	8 800	9 500	12 800	13 800	13 800	0,6
Yhteensä	4 800	5 300	6 500	8 300	8 600	8 800	2,4

- 1) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995–2000. Vuosina 2000–2012 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 2) Ei sisällä pieniä hankkeita.
- 3) Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa poissaoleviksi ilmoittautuneet uudet opiskelijat eivät sisälly ammattikorkeakoulukoulutuksen opiskelijamääriin. Ei sisällä pieniä hankkeita.
- 4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.

Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2012¹⁾

Koulutussektori	Vuosi						Muutos 2011-2012
	1995	2000	2005	2010	2011	2012	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	%
Esiopetus	..	5 000	6 100	5 800	5 700	5 800	1,7
Perusopetus ²⁾	7 000	7 200	7 700	8 200	8 200	8 200	0,2
Lukiokoulutus ²⁾	5 500	5 600	5 900	5 900	5 800	5 800	-1,1
Ammatillinen koulutus ³⁾	11 500	11 000	11 000	10 900	10 900	10 800	-0,9
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	..	7 700	7 300	7 400	7 200	7 000	-3,3
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	12 500	13 800	12 400	13 800	14 300	13 800	-2,9
Yhteensä	8 300	8 300	8 400	8 900	8 900	8 800	-1,1

1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2012 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.

2) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995–2000. Vuosina 2000–2012 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.

3) Ei sisällä pieniä hankkeita.

4) Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa poissaoleviksi ilmoittautuneet uudet opiskelijat eivät sisälly ammattikorkeakoulukoulutuksen opiskelijamääriin. Ei sisällä pieniä hankkeita.

5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.

Laatuseloste: Koulutuksen talous

1. Tilastotietojen relevanssi

Koulutuksen taloustilasto kuvaa koko koulujärjestelmän talous- ja kustannustietoja esiopetuksesta korkeakoulukoulutukseen sisältäen myös opetuksen hallintomenot ja opintotukimenot. Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa. Kustannustietoja tuotetaan eriteltynä koulutussektoreittain ja käyttökohteen mukaan.

Tiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Tiedot perustuvat opetustoimen valtionosuusjärjestelmässä olevien oppilaitosten osalta Opetushallituksen keräämiin tietoihin ja kunnallisen esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen osalta Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston yhteydessä tehtyyn erillistiedonkeruuseen opetuksen valtionosuusjärjestelmää varten. Yliopistojen tiedot perustuvat valtion keskuskirjanpidon ja valtion talousarvioesityksen tietoihin ja Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoimintatilaston keräämiin tietoihin yliopistojen tutkimusmenoista. Valtion opintotukimenotiedot ovat Kelan opintoetuustilastoista. Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa käytetään Tilastokeskuksen oppilaitostilastojen keräämiä opiskelijamäärätietoja.

Tilastolain (23.4.2004/280, muut. 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen työjärjestyksen mukaan väestö- ja elinolotilastot -yksikkö tuottaa kyseisiä tilastoja mm. koulutuksesta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kustannustiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Aineistot ovat kokonaisaineistoja. Perusjoukkona ovat Suomessa annetun koulujärjestelmäkoulutuksen kustannustiedot. Tiedot eivät sisällä henkilö pohjaisia tietoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot ilmestyvät runsas vuosi viiteajankohdan jälkeen. Tiedot kuvaavat kalenterivuotta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Koulutustilastot-vastuualueelta, jossa tilasto laaditaan.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy Tilastokeskuksen käsitteietokannasta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1995. Jonkin verran eri vuosien vertailtavuuteen vaikuttavat koulutusjärjestelmässä, tilastoinnissa ja käytetyissä luokituksissa tapahtuneet muutokset.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Opetushallituksen julkaisemat koulutuskustannustiedot poikkeavat Tilastokeskuksen tiedoista tietojen rajauksen ja tilastointikäytäntöjen erojen vuoksi.

Lisätietoja

Vesa Hämäläinen 09 1734 2594

Mika Tuononen 09 1734 3504

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

koulutustilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0947 (pdf)*